

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет
Запорізька обласна державна адміністрація
Національна академія наук вищої освіти України
Академія економічних наук України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Вармінсько-Мазурський університет (Польща)
Економічний університет у Катовіцах (Польща)
Економічний університет у Познані (Польща)
Інститут розвитку міжнародної співпраці (Польща)
Казахський національний педагогічний університет ім. Абая (Казахстан)
Університет Туран (Казахстан)
Ургенчеський державний університет (Узбекистан)
Навчальний комплекс Сан Март Шавань (Франція)

Збірник матеріалів
XVIII Міжнародної науково-практичної конференції
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ
РЕГІОНІВ І ДЕРЖАВИ
18-19 квітня 2024 року

Запоріжжя
2024

УДК [332:316]:005(477)(066)

У 677

У 677

Управління соціально-економічним розвитком регіонів і держави : збірник матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 240 с.

У збірнику надруковані матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічним розвитком регіонів і держави», яка проходила 18-19 квітня 2024 року в Запорізькому національному університеті.

© Автори статей, 2024

ЗМІСТ

Секція 1. Теоретико-методологічні засади інноваційно-інвестиційного розвитку економіки	12
Volkova A., Zolotova Ch. The English language as a component of the European integration process.....	12
Kusakova Yu., Hubarev Ya. The impact of globalization and the Covid-19 pandemic on the development of tourism industry.....	13
Tkachenko S., Tiutiunnyk V. Information technologies for managing the competitiveness of industrial enterprises	16
Бехтер Л. А., Балабка Є. Д. Проблематика транспортної логістики в Україні.....	18
Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія інноваційно-цифрової економіки: теорії, парадигми, моделі	20
Гельман В. М., Сорока В. В. Ризики в управлінні персоналом та шляхи їх зниження	22
Губарев Я. Д., Дугієнко Н. О. Проблеми масового туризму	24
Слободяник І. М., Мороз А. Ю. Вплив людського ресурсу у формуванні стратегічних конкурентних переваг національних економік.....	27
Слободяник І. М., Мудрова К. Д. Вплив сучасних аспектів на світові інтеграційні процеси	29
Сьомченко В. В., Безуглий А. А. Роль громадського сектора у стимулюванні інновацій та сталого економічного зростання	31
Сьомченко В. В., Зубко В. П. Витрати підприємства як важливий елемент відтворювального процесу	32
Сьомченко В. В., Науменко К. О. Становлення та розвиток електронних сервісів в Україні	34
Сьомченко В. В., Черкасова Є. О. Тіньова економіка: її проблеми та основні напрями детінізації економіки	36
Ткаченко С. М. Стратегічні пріоритети управління конкурентоспроможністю промислових підприємств	38
Щебликіна І. О., Чеховська В. С. Цифровізація ринку фінансових послуг в Україні	40
Секція 2. Основні напрями та сучасні тенденції соціально-економічного розвитку світового господарства	42
Kusakova Yu. Management of modern globalization challenges in international	

Череп О. Г., Крупій С. О. Необхідність формування та розвитку ядра колективу на вітчизняних підприємствах.....	199
Секція 7. Управління економічним розвитком регіонів і держави як складова фінансово-економічної безпеки України	202
Батракова Т. І., Дідик П. Є. Міжнародна допомога для повоєнного відновлення Запорізької області	202
Бехтер Л. А., Бойко М. В. Логістика та екологія. Зелена логістика	205
Бехтер Л. А., Терещенко А. А. Логістика у воєнний час	207
Горбунова А. В., Кравченко Д. О. Вплив війни в Україні на місцеві фінанси	208
Горбунова А. В., Ринкевич В. А. Наповнення місцевих бюджетів України в умовах повномасштабного вторгнення	212
Дашко І. М., Стефанік С. М. Теоретичні аспекти фінансово-економічної безпеки підприємства	215
Ігнатова В. К., Осипенко С. О. Особливості надання освітньої субвенції в 2024 році	217
Калініченко З. Д. Вплив структурних зрушень на економічний розвиток регіонів України.....	219
Лось В. О., Сорока В. В. Порівняльний аналіз економічної безпеки регіонів України	220
Намлієва Н. В. Іноземні інвестиції як фактор економічного відродження держави	223
Намлієва Н. В., Ткаченко В. Є. Особливості моделі управління інвестиціями в межах підприємницької діяльності.....	224
Намлієва Н. В., Черних К. Ю. Теорія формування і розвитку економіко-управлінського інструментарію забезпечення бізнес-процесів.....	226
Осипенко С. О. Перспективи реалізації реформи децентралізації влади в умовах війни	228
Осипенко С. О., Ярмоленко Д. І. Фінансова спроможність територіальних громад як ключовий показник ефективності реформи децентралізації влади	230
Сейсебаєва Н. Г., Безуглий А. А. Ресурсні стратегії сталого розвитку в системі управління та контролю підприємством	231
Череп А. В., Воронкова В. Г. Вплив цифрових технологій на рівень соціально-економічної безпеки України	233
Щебликіна З. В., Підгасцька Т. О. Стратегічне управління в умовах нестабільності: виклики та можливості.....	236

науково-практичної інтернет-конференції 28 квітня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 141–143.

ЩЕБЛИКІНА З. В., старш. викладач,
ПІДГАСЦЬКА Т. О.,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
м. Запоріжжя

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

В умовах нестабільності в усіх сферах господарської діяльності під впливом війни змінюється роль і задачі стратегічного управління. Ключовими вимогами, які допомагають адаптуватися та забезпечувати виживання у довгостроковій перспективі, стають гнучкість, адаптивність, мобільність та ефективність у реагуванні на зміни. Умови нової реальності вимагають від вітчизняного бізнесу не лише виживання, але й активного розвитку [1]. Війна є найбільш руйнівним фактором для підприємництва. Загальна слабкість економічного сектору, зростання витрат держави на забезпечення оборони та військових дій, непередбачувані матеріальні та фінансові втрати, постійні ризики призводять до поступової дестабілізації кожної з ланок системи.

Країна почала жити в нових реаліях, а саме: ведення бойових дій та окупація значних територій країни, ракетні обстріли та руйнування об'єктів цивільної та критичної інфраструктури, зростання кількості тимчасово переміщених осіб та зовнішня міграція громадян України і, як результат значні демографічні зсуви у всіх регіонах країни, стрімке зниження економічної активності та зростання дефіциту державного бюджету тощо [2].

Викликами для виживання і розвитку підприємництва в умовах війни стають: зниження попиту та втрата традиційних ринків збуту, збільшення витрат, зниження продуктивності праці, неможливість прогнозування через невизначеність, порушення ланцюжків постачання та руйнування енергетичної інфраструктури. Такий нестабільний та кризовий стан породжує нові вимоги для організації та розвитку підприємств. Оптимальна стратегія управління в умовах нестабільності ставить низку ключових завдань: забезпечення виживання на ринку, збереження персоналу як найціннішого ресурсу та створення резервів для адаптації. Одночасно важливо

розробити ключові стратегічні орієнтири та варіанти розвитку бізнесу, що дозволять забезпечити адаптацію та стійкість підприємства навіть у найнестабільніших умовах. Додатково підприємства повинні активно працювати над вдосконаленням систем моніторингу та аналізу, щоб оперативно виявляти зміни в ситуації та адаптувати свої стратегії відповідно до цих змін.

Варто відзначити, що саме в умовах нестабільності виявляються можливості для розширення бізнесу та його адаптації. Особливо це стосується стратегічних рішень, спрямованих на релокацію та переорієнтацію діяльності на виробництво продукції, яка стає надзвичайно актуальною в умовах війни.

Таким чином, умови нестабільності вимагають від стратегічного управління зміни підходу. Так, стратегічне управління в умовах нестабільності стає стратегічною концепцією, спрямованою на досягнення основних цілей підприємства та адаптацію до змінного зовнішнього середовища. Замість довгострокового планування, воно акцентується на гнучкому реагуванні на негайні потреби та виклики. Особлива увага при цьому приділяється стратегічному управлінню в контексті перепрофілювання та релокації бізнесу.

Список використаних джерел

1. Манн Р., Огородніков В. Теоретичні засади стратегічного управління регіональним розвитком: сутність та етапи реалізації. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-88>.

2. Осипенко С. О., Ярема Л. В., Щєбликіна І. О. Особливості управління фінансовими ресурсами місцевих органів самоврядування в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-69>.

ЩЕБЛИКІНА І. О., канд. екон. наук, доц.,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ КРАЇНИ

Державний борг є загальною сумою боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Дефіцит державного бюджету та